

ÉP TESTBEN

SZERKESZTI: DR. DÉZSI CSABA ANDRÁS ÉS LÉVAY GIZELLA ■ 2003. FEBRUÁR 11.

NAPI MELLÉKLETEK

Szerda **RANDEVÚ**
Csütörtök **BIZALMASAN**
Péntek **DÉLMADÁR**
Szombat **SZIESZTA**
Hétfő **A DÉL SPORTJA**

WWW.DELMAGYAR.HU

PIKKELYSÖMÖR ELLENI MAGYAR TALÁL MÁNY, KÜLFÖLDI ALKALMAZÁS

Magukon kísérleteztek

Évekkel ezelőtt Szegeden fejlesztették ki a pikkelysömör kezelésére alkalmas új berendezés elvét, azonban az e célra használt gépet a tengerentúlon alkották meg.

A lézerkezelés előnye, hogy célzottan gyógyíthatók a bőrelváltozások, ezáltal nagyobb dózisok adhatók. Fotó: Gyenes Kálmán

Fájdalmasan viszket, irritál és csúnya, egyebek között ezek jellemzők a pikkelysömörre. E bőrbetegségtől a lakosság mintegy 2-3 százaléka szenved. Kialakulása elsősorban genetikai okokra vezethető vissza, amit – az egyénetől függően – a környezeti hatások erősítenek. Kezelésére gyakran alkalmaznak fényterápiát.

Szegeden a bőrgyógyászati és allergológiai klinika munkatársai 1996-ban olyan gép kidolgozásán törték a fejüket, mely csak a pikkelysömörfoltokat világítaná meg, s használatával az ép bőrt nem érné sugárzás. A két kutató, a Vársárhelyen élő Bónis Béla – aki jelenleg a makói kórház bőrgyógyásza – és Kemény Lajos, a szegedi klinika professzora, igyekeztek megtalálni a betegség gyógyítására alkalmas, megfelelő hullámhosszú lézert. A klinikától pár száz méterre, a Szegedi Tudományegyetem Optika és Kvantumelektronikai Tanszékén Bor Zsolt és Szabó Gábor professzorok segítségével találtak egy olyan berendezést – a xenon-klorid lézert –, amely által kibocsátott fénysugár 308 nanométer hullámhosszúságú, ami pontosan benne volt a pikkelysömör gyógyításához szükséges, hatásos tartományban.

Bónis Béla és Kemény Lajos kezdetben saját magán, majd – a megfelelő etikai előírásokat betartva – betegeken is alkalmazták a berendezést, mégpedig biztató eredménnyel. Kiderült, hogy ez a

kezelés hatékonyabb az eddigiekben alkalmazott fénykezelési formáknál. A szegedi kutatók eredményei szerint ez a lézermás, UV-fényre jól reagáló betegség, pl. a festékhány betegség (vitiligo) bizonyos formáinak kezelésére is kiváló. A sikerről Bónis doktor az egyik legjelentősebb orvostudományi lapban, a The Lancetben is beszámolt. Az SZTE Bőrgyógyászati és Allergológiai Klinika mellett az USA-ban is elkezdtek néhány évvel később a pikkelysömör klinikai vizsgálatát a xenon-klorid lézertel, mégpedig eredményesen. Az eljárás előnye, hogy célzottan gyógyíthatók a bőrelváltozások, ezáltal nagyobb dózisok adhatók le. Ezen túlmenően a lézer által kibocsátott fénysugár a betegségek kezelésében legha-

tékonyabb hullámhossztartomány közepén van, és a „nem hasznos” hullámhosszokat nem tartalmazza.

Mivel a lézerkezelés során a betegek hetente csak kétszer kell felkeresni orvosát – a szokásos heti 4 vagy 5 fényterápia helyett – és kevesebb igen költséges, helyi kezelésben alkalmazott készítményre van szükség, számos amerikai biztosítótársaság megtéríti a kezelés költségét az USA-ban. A betegeknek nem kell kórházba feküdniük, így csökken a táppénzes napok száma.

A hazai betegek számára pedig biztató lehet, hogy a szegedi bőrgyógyászati klinikán korlátozott mértékben ugyan, de igénybe vehető a lézerkezelés.

T. A.

Intelligencia, anyatejtől

Az anyatejjel táplált újszülöttek intelligenciatesztje eredményesebb. Az anyatej erősíti az újszülött szervezetének fertőzés elleni védőrendszerét, óvja a különféle allergiás betegségektől. Ez köz tudott volt, ám az is kiderült, hogy az anyatej megalapozza a csecsemő intelligenciáját. Ezért, ha tehetik, az édesanyák legalább hat hónapig adják meg az esélyt a gyermeküknek, figyelmeztetnek egy dániai kutatóintézet munkatársai. Több mint 3 ezer, 1959 és 1961 között született férfi és nő életszakaszait vizsgálták. Megállapították, hogy akiket 7-9 hónapig anyatejjel tápláltak, azoknak a 27 éves korban készített intelligenciatesztje magasabb értékeket mutatott.

A madártoll-allergia

Ki ne érezne vágyat nyugodt pihenésre, alvásra azon reklámok láttán, melyek édes álmot ígérnek a pihekönnyű paplanok és párnák között? Sajnos nem mindenki számára nyújtanak reggelre felfrissülést az új ágyneműk. És ennek oka a madártoll-allergia.

Sokan fulladnak éjszaka, bedagadt szemmel, tüszőgve, köhögve ébrednek. Néhány nap alatt a kialvatlanságtól fáradékonyvá válnak, csökken a koncentrációképességük, fejfájás gyötri őket. A „rémálom-má” váló éjszakákat az ágy-neműkben lévő madártollra kialakuló allergiás reakció okozhatja. Régen az allergológusok a tünetekért a tollban megbúvó poratkát okolták, ma már tudjuk, hogy a toll önmagában is allergizál. Magyarországon leggyakrabban liba- és kacsatollal tömik meg a párnákat, papla-

nokat. Nem szabad azonban megelégedni a tollal töltött sportdzszekiről, hálózsákokról, kabátokról sem, melyek fenttarthatják, illetve ronthatják a tüneteket.

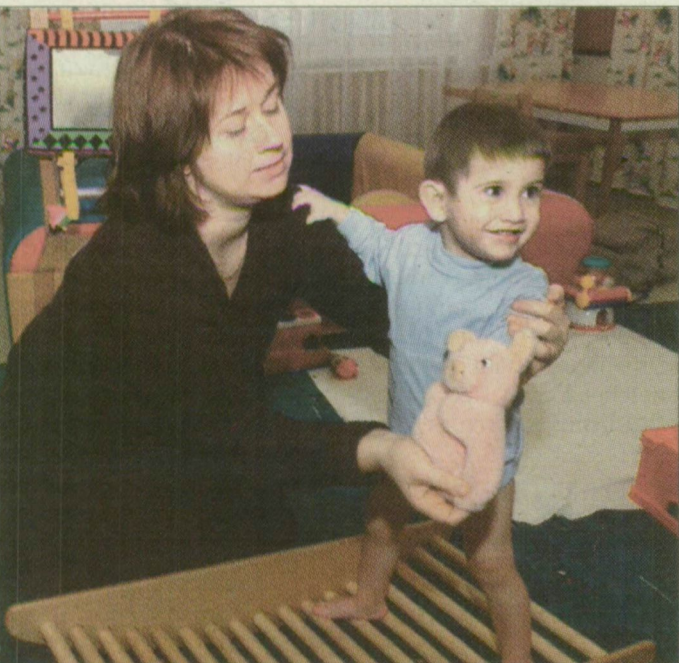
Az allergiás tünetek bármely madár tollára kialakulhatnak, például papagáj, csirke stb. Az allergia gyógyításának a legkézenfekvőbb és legegyszerűbb terápiája, ha a kiváltó okot megszüntetjük. Az ágyneműt cseréljük le szintetikus alapanyagúra, ne tartsunk a lakásban kitömött madarat!

DR. ALTMAYER ANITA
BŐRGYÓGYÁSZ-ALLERGOLÓGUS

Odú az eltérően fejlődő gyermekeknek

A korai fejlesztés célja a fejlődésbeli elmaradás, idegrendszeri, vagy érzékszervi károsodás korai életszakaszban való felismerése után a családok segítése, a gyermek sériült, vagy lassabban kialakuló készségeinek fejlesztése, a jobb életminőség és szociális kapcsolatok támogatása. Szegeden tavaly szeptember óta az Odú Korai Fejlesztőközpont látja el azt a feladatot.

A két éves Milán és Futó Gabriella gyógytornász. A kisfiúnak az egyensúlyát és az izmait kell fejleszteni. Fotó: Schmidt Andrea

Az Odúban mozgásukban korlátozott és értelmileg sérült, hallás- vagy látáskárosult gyermekekkel foglalkoznak, akik szüleikkel előre egyeztetett időpontban érkeznek. A cél az elmaradás csökkentése, ami hatalmas segítséget jelent a szülőknek. – Sok szülő éveken keresztül jár orvosról orvosra, mire megtalál minket. Három, különböző fogyatékossági területre szakosodott gyógypedagógus, gyógytornász és gyermekorvos végzi a vizsgálatot, foglalkozik a kiscsikkel és ők látják el tanácsal a szülőket is – mondta Falusiné Kovács Lívia gyógypedagógus, az Odú vezetője. Az intézmény tavaly szeptember óta fogadja a Szegeden és vonzáskörzetében élő fogyatékos kisgyermeket. Az Odú munkatársai nemcsak előre megbeszélt időpontban, órarendszerűen fogadják a gyerekeket, hanem a város öt óvodai körzetében a csoportokba integrált, enyhén eltérő fejlődésű gyermekek fejlesztését is ők végzik.

Ottjártunkkor Futó Gabriella gyógytornász éppen a két éves Klézli Milán Mihállyal

foglalkozott. A kisfiúnak leginkább az egyensúlyát és az izmait kellett fejleszteni. Mivel elmaradt mozgásfejlődése miatt január óta jár az Odúba. – Az eredmény gyakran csak hosszú évek munkája után látható, ezért sok türelem és odafigyelés szükséges mind a család, mind pedig a szakemberek részéről – hangsúlyozta a gyógytornász.

– 1994-ben hoztuk létre az alapítványt. Ma fenntartóként, az önkormányzattal együttműködve látjuk el ezt az alapfeladatot – mesélt a kezdetekről és munkájáról Magyar Adél, a Szegedi Korai Fejlesztést és Integrációt Támogató Alapítvány elnöke. Az intézményről és az általa ingyenesen biztosított ellátásról a szülők gyakran egymástól szereznek tudomást, illetve a szakemberek, házi- és szakorvosok, védőnők irányítják, és a Csongrád Megyei Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság irányítja őket a Gáspár Zoltán utcai óvoda épületében működő központba.

ARANY T. JÁNOS

Valamit valamiért

– A szelén, anyukám, a szelén. A szervezet számára rendkívül fontos a szelén – mondja a férj. Belekotor a chipszes zacskóba, zacskócsörgés, chipszragás.

– Meg a mikro- és makroelemek általában, édesapa. Egytől egyig fontosak – nyúl a chipszacskóba a feleség. – Ide nekem a magnéziumot is!

– Meg aztán tudod: fehérjét a fehérjével, szénhidrátot szénhidráttal – böfönti a férj, visszatérve a konyhából, miután belapátolta a tegnapi maradt kocsonyahúst. – Egyik savas kémhatású emésztőnedveket igényel, a másik lúgosat, s ha a kettő összekeveredik, semlegesítik egymást, nem emészt meg normálisan a kaját, és nem tudod, mi bajod.

– Erről van szó – így a feleség. – Hoznál be nekem egy kis szalámis-trappistás-sonkás kenyeret?

– Máris hozom, édesanya. Te is olvastad azt az érdekes cikket a teljesőrlésű gabonafélék fontosságáról? Ott a mosógépen az újság.

– Még szép, hogy olvastam, apukám. Nagyon igaza van a cikknek. Nagyon jól látja a dolgokat. Meg amit a tartósítószerkekről ír... Olvastad, hogy kihantoltak valami hullákat Amerikában, amelyek húsz év múltán sem bírtak fölbomlani, annyira teleették magukat tartósítószeres kajákkal?

– Teleették magukat? A hullákat?

– Életükben, apukám, még élettükben. Úgy gondolták: amit az egészségtelen táplálkozás miatt elvesztenek életévekben, behozzák lebotlási időben. Valamit valamiért.

F. CS.